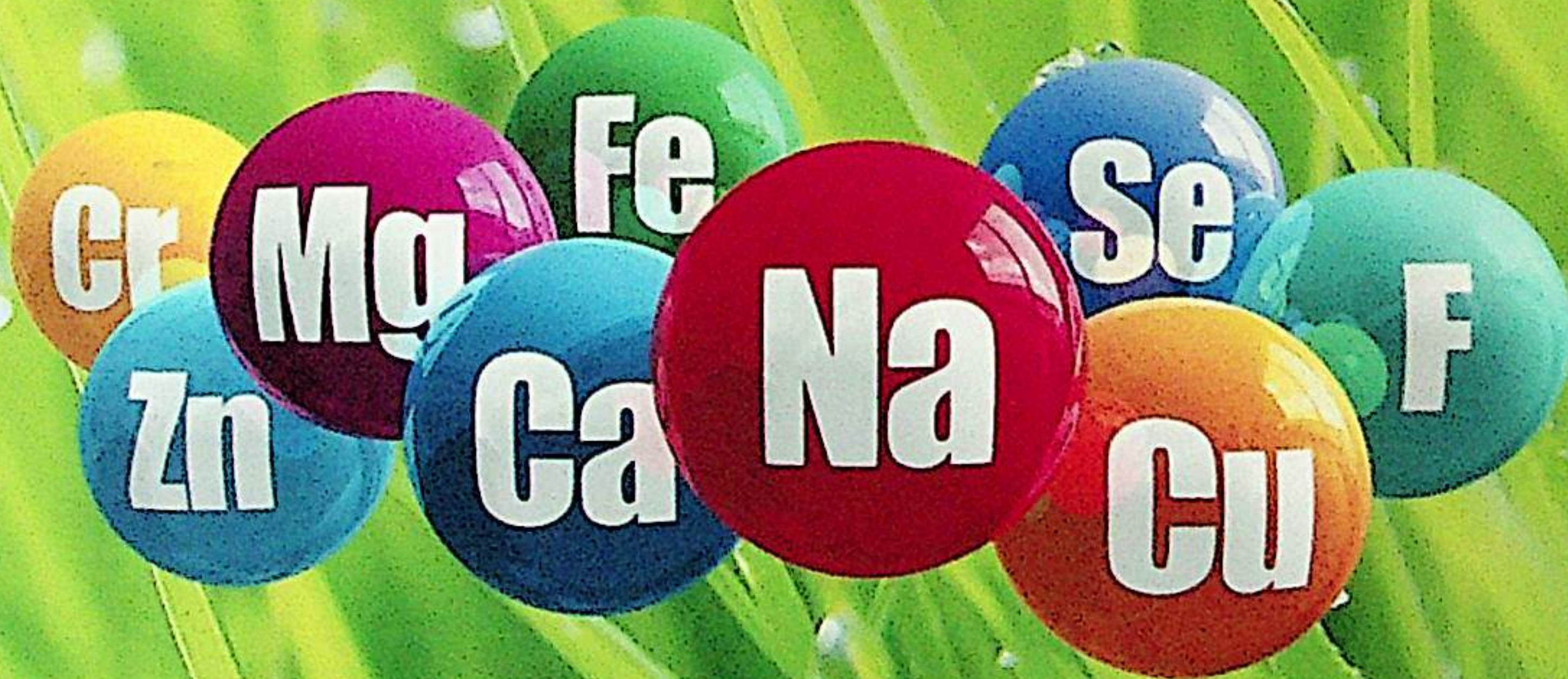

1570992

О.П. Чигвінцева, А.В. Шокар, І.В. Рула

Хімія біогенних елементів
Частина I. Біометали і біонеметали

Навчальний посібник містить загальні теоретичні положення з важливих розділів хімії елементів курсів біонеорганічної і неорганічної хімії. Дванадцять розділів висвітлюють хімію сполук і біологічну роль десяти біометалів і двох біонеметалів, подаючи основні відомості щодо вказаних елементів-органогенів: поширеність у природі, способи одержання, властивості і біологічне значення для рослинництва і тваринництва, застосування в агрономії і ветеринарній практиці. У кінці кожного розділу наведені запитання для самоконтролю та тестові завдання, в кінці розміщені Додатки у вигляді таблиць.

Навчальний посібник відповідає типовій програмі з хімії та біонеорганічної і органічної хімії та призначений для початкового систематичного вивчення цих дисципліни і може бути корисним для студентів, що вивчають агрономію та ветеринарію в закладах вищої освіти III–IV рівнів акредитації.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
РОЗДІЛ 1. НАТРІЙ	4
1.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	4
1.2. Одержання і властивості	5
1.3. Біологічна роль Натрію	10
Запитання для самоконтролю	13
Тестові завдання	13
РОЗДІЛ 2. КАЛІЙ	15
2.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	15
2.2. Одержання і властивості	16
2.3. Біологічна роль Калію	22
Запитання для самоконтролю	25
Тестові завдання	26
РОЗДІЛ 3. МАГНІЙ	28
3.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	28
3.2. Одержання і властивості	29
3.3. Біологічна роль Магнію	33
Запитання для самоконтролю	37
Тестові завдання	37
РОЗДІЛ 4. КАЛЬЦІЙ	39
4.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	39
4.2. Одержання і властивості	43
4.3. Біологічна роль Кальцію	47
Запитання для самоконтролю	54
Тестові завдання.	55
РОЗДІЛ 5. МАНГАН	57
5.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	57
5.2. Одержання і властивості.	58
5.3. Біологічна роль Мангану	70

Запитання для самоконтролю	73
Тестові завдання	74
РОЗДІЛ 6. ФЕРУМ	76
6.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	76
6.2. Одержання і властивості	78
6.3. Біологічна роль Феруму	87
Запитання для самоконтролю	92
Тестові завдання	93
РОЗДІЛ 7. КОБАЛЬТ	95
7.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	95
7.2. Одержання і властивості	97
7.3. Біологічна роль Кобальту	103
Запитання для самоконтролю	106
Тестові завдання	107
РОЗДІЛ 8. КУПРУМ	109
8.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	109
8.2. Одержання і властивості	111
8.3. Біологічна роль Купруму	121
Запитання для самоконтролю	126
Тестові завдання	127
РОЗДІЛ 9. ЦИНК	129
9.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	129
9.2. Одержання і властивості	131
9.3. Біологічна роль Цинку	137
Запитання для самоконтролю	142
Тестові завдання	142
РОЗДІЛ 10. МОЛІБДЕН	144
10.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	144
10.2. Одержання і властивості	146
10.3. Біологічна роль Молібдену	151

Запитання для самоконтролю	155
Тестові завдання	155
РОЗДІЛ 11. ХЛОР	157
11.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	157
11.2. Одержання і властивості	159
11.3. Біологічна роль Хлору	166
Запитання для самоконтролю	170
Тестові завдання.	170
РОЗДІЛ 12. ЙОД	172
12.1. Загальна характеристика. Природні сполуки.	172
12.2. Одержання і властивості	174
12.3. Біологічна роль Йоду	178
Запитання для самоконтролю	181
Тестові завдання	182
ДОДАТКИ	184
ДОДАТОК 1. Електронні конфігурації зовнішніх оболонки нейтральних атомів	185
ДОДАТОК 2. Розміри та властивості атомів хімічних елементів (орбітальні радіуси, потенціали іонізації, спорідненості до електрона)	186
ДОДАТОК 3. Електронегативності (ЕН) хімічних елементів за шкалою Л. Полінга.	187
ДОДАТОК 4. Атомні радіуси (в Å) за Дж. Слейтером	188
ДОДАТОК 5. Поширеність у природі деяких ізотопів за С.П. Кларком	189
ДОДАТОК 6. Класифікація мінералів за їх хімічним складом	190
ДОДАТОК 7. Кольори рисок деяких мінералів	190
ДОДАТОК 8. Твердість деяких мінералів за шкалою Ф. Мооса	191
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	192